XII. évfolyam. Celldömölk 1916. October 15. 42. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonkint 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DISZEGRADVE KÁLDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Diszegrádve Kálmán könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, kéziratok és mindennemű pénzküldemények.

A községi faiskolák.

Ebben a véres világháboruban a közélelmezés kérdése napirenden van. Ezzel foglalkozik itthon a kormány, a vármegye, a község és — természetesen — a közönség. Sokat és jogosan hangoztatott elv: takarékoskodjunk! Azután még, hogy *minden talpalatnyi földet művelni, értékesiteni kell!* A fővárosban az elemi és polgári iskolai tanulók százai szakértő tanitóik vezetése mellett a székesfőváros hatósága által kerti művelésre kijelölt területen már pár év óta művelik a földet és ezreket érő kerti terményeket vittek piacra.

Évekkel ezelőtt alakultak gazdakörök, ámde azok is nagyobb részben halva születtek és csak elméleti alapon egzisztáltak ideig-óráig. De valjon hogyan állunk a községi faiskolákkal most, amikor ugyancsak azok felé is fordul a tekintet; amikor joggal kérdezhetjük: eleget tesznek-e kötelességöknek, megfelelnek-e céljuknak különösen most, amidőn mindenféle élelmicikknek nagy az ára?

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium szakközlönyének legutóbbi számában olvassuk a következőket: „A községi faiskolák az 1868. évi XXXVIII. t.-c. keretén belül a vármegyei szabályrendeleteken alapulnak és igy céljuk, sajátos természetük ugyanaz. A faiskolák feladatát képezi, hogy a községi lakosokat gyümölcsfákkal lássák el, a selyemhernyótenyésztés számára elegendő mennyiségü szederfát neveljenek, továbbá, hogy a népiskolai tanulóknak gazdasági gyakorlótérül szolgáljanak." A cél jogosulttá teszi a faiskolák létezését és mégis arról is esett már szó, hogy a községi faiskolák beszüntetendők volnának, miután a faiskolák a hozzájuk kötött várakozásnak nem felelnek meg. A vád — mondja tovább a szakközlöny — igaz lehet ott, ahol a faiskolát „muszáj"-ból tartják; de ahol a faiskola *közgazdasági értékét fölismerték*, ott a faiskola egyik anyagi forrása is a községnek."

Sajnos, a faiskoláknak csak csekély része felel meg a kitüzött nemes céljának. Járásunk minden egyes községében tisztán a fajmagyarság lakik és jellemző, hogy falusi kertjeinkben van fa, sőt az udvarokon is, de valami különös gond nincs rá, hogy jófajta gyümölcsfa legyen a kertben és az udvarban, még kevésbbé arra, hogy a fák rendesen ápoltassanak.

A meglevő állapotok gyökeres változása az uj nemzedékek korai gyermekségétől való megfelelő oktatásától várható. Egyik kiváló szakirónk szerint a községi faiskolák arra válók volnának, hogy bennük a tanulóifjuság megismerje a községben jól tenyésző gyümölcsfákat; megismerje a nemesités és fa-ápolás teendőit; megszeresse és megbecsülje a fát. De arra is, hogy belőlük a községi utcákat és tereket, valamint a közutak széleit be lehessen fásitani, esetleg a község lakosai olcsó pénzen jó csemetéket kapjanak. Igazság szerint tehát a dolognak ugy kellene lennie, hogy a faiskola kedvelt helye legyen a község tanulóifjuságának, ahol ez megtanulja, micsoda módon nevelik a csemetéket és miféléket; sőt annak idején meg is fogja a kapát, az oltókést; ahol elvetik a zöldségfélék mag-

TARCA.

Az anya.

Remegve áll meg a kis bölcső mellett,
elfelejti a sok szenvedést, gyötrelmet,
az ajka édes, lágy mosolyba fordul,
a szeméből meg az örömkönny csordul,
még csak imádkozni van ereje
azért, aki vére, álma, élete.

»A rózsás ajaknak emlőjét od'adja,
falánkon csámcsógni, táplálkozni hagyja
s a mikor eltolja, hogy többé nem éhes,
mosolyogva mondja: »Jóllakott az édes«,
elgyengült egészen, de azért csak várja:
vajjon mit parancsol kis zsarnok királya.

S mikor pajzánul az arcát tépi, rugja,
a nagy boldogságát kimond'ni se tudja,
zengő édes imát rebesget az ajka,
mint a harangzúgás ájtatos a hangja.
»Jóságos szent atyám, legyen neved áldott,
hogy adtál énnekem derüt, boldogságot«.

Jönnek aztán jönnek, kezdő, kinos évek,
kis ágy mellett töltött forró lázas éjek,
mikor gyenge testét ezer kórság rázza,
fiatal életnek temérdek válsága,
virrasztástól arcza agyonfárad, bágyad,
de azért nem hagyja azt a pöttyön ágyat.

Hűvös két kezével csillapitja lázát,
gyügyögő nótával őrizi az álmát,
éjjel is mesélget tündéri regéket,
csodás-kalandosat, elbűvölőn szépet
és a nagy örömtől elcsuklik a szava,
mikor szól a gyermek: »Jól vagyok kis anya«.

A kis ember később iskolába elmegy,
látja a kiétlen nagy tanuló termet,
elfogódottságát otthon oszt' elsirja,
mig az édes anyja a leckéjét irja,
mert iskolásévek akármilyen szépek,
azokban is vannak súlyos szenvedések.

A sok tudománynak elzsibbasztó terhe,
pajtások gúnyjának keserü gyötrelme, —
az édes jó anya, hogyha csak tehetné,
mindazt a szenvedést hordozni szeretné,
ketten készülődnek junius havára,
arra a nagy napra, szigoru vizsgára.

Aztán mikor kimegy élet viharába,
amikor az ifju oly szomoru, árva,
a zokogó asszony fehér arccal mondja:
»Nem lesz életednek szenvedése, gondja,
én leszek oltalmad, én leszek a vérted,
én édes gyermekem, imádkozom érted«.

Hogyha a sikernek fénye derül rája,
ragyogását vonja az anya arcára,
hogyha a kudarcnak zordon keze marja,
gyöngéden öleli át anyai karja,
karjában gyermek lesz, elfogja az álom,
édesebb nyugalom nincsen a világon.

Hogyha meg kivirul szerelem virága,
anyát talál benne szép fiatal párja,
osztozkodni képes az ő nagy szerelme,
nincsen semmi önzés, féltékenység benne,
az uj tüzhely felé karját áldva tárja,
csillogó szemekkel unokáját várja.

És mikor ráborul alkonya a létnek,
átfogja köpenye az örök sötétnek,
közeleg, közeleg vergődések vége,
bénitó köd borul mind a két szemére,
mikor az erekben már-már megáll a vér,
fiának sugja: »te . . . ne sirj azér' . . .«

HALMI BÓDOG.

vait, gyomlálják a vetéményeket stb. A faiskola csak ilyen *szeretet* mellett felel meg igazán a céljának. Mi azonban sok faiskolában a nemtörődömség visszatasztitó nyomait látjuk, sőt itt-ott azt állapithatjuk meg, hogy a faiskola magánhasználatra szolgál. Ez pedig helytelen, törvényellenes dolog, amiért felelős annak a községnek elüljárósága is, amelynek a faiskola tulajdonát képezi.

Igaz, vannak érdemes faiskolakezelők, akik most a harctéren szolgálják az édes hazát. Ebben az esetben sem szabad a faiskolát elhanyagolni, hanem gondoskodni kell annak megmüveléséről, mindenesetre pedig annak értékesitéséről, mert hát „minden talpalatnyi földet ki kell használni". Ahol azonban a községi faiskolában az ifjuságnak rendszeres gyakorlati oktatása lehetővé tehető, bün volna a célt szem elől téveszteni.

Ha csak annyit érünk is el, hogy az udvarokon, a belső kertekben, a gyümölcsösökben és utszéleken nemes fajtáju és biztosan termő fák lesznek; ha a gyermekek, a felnőtt ifjak ***megszeretik*** a fát s tudják azokat ápolni és védeni: már is szép hasznot teremtünk, ***nemesitjük egyuttal az ifjuság szivét és szelidítjük erkölcsét.*** Éppen a mostan folyó rettenetes világháboru mutatja meg nekünk az iskolának a történelmi és erkölcsi, közgazdasági és kulturális életre való kihatását. Legfőbb céluhk a magyar nemzet szolgálata, a magyar nép erősségének, gazdagságának, a magyar föld érinthetetlenségének biztositása legyen, — szokták hangoztatni. Nos, akkor szerettessük meg ifjainkkal, fiukkal ugy, mint leányokkal, a földet, a fát, a virágot! . . . Mindezt csakis vállvetett, közös, egymást megértő, egymást támogató, emberszerető munkássággal érhetjük el. A községi faiskolák okszerü kezelése, szeretete és gondozása nélkül pedig ezt a célt meg se közelithetjük. Olyan faiskola-felügyelőkre, akik csak a cimet viselik, de az üggyel tovább nem törődnek; olyan faiskola-kezelőkre, akik elvállalt kötelességöket e téren nem teljesitik lélekismeretesen: a községeknek nincs szüksége. Ha pedig egyáltalán nem találkozik egyén, aki a faiskolát céljának megfelelő módon kezelje, akkor gondoskodjék a községi elüljáróság a területnek másnemü *értékesitéséről.*

Vegyék tehát járásunk községeinek értelmes elüljáróságai kezükbe a faiskola ügyét! Legyenek a községi faiskolák kellő irányitás, gondozás és kezelés mellett a jövő Magyarország megalapozói, az ifjuságnak nemesebb, tisztultabb, egészségesebb erkölcsi gondolkodásra oktatói és ***munkásságra*** szoktatói! Itt van a szép és kellemes őszi időszak, tehát „munkára föl!" A romboló zivatar után nemsokára derült égből fog lesütni az aldástadó napsugár: készüljön mindenki kitartóbb tett- és akaraterővel — ujra épiteni! *B. Gy*

Ütközet a Kárpátokban.

A Kurhaus éttermében egy hosszu asztal körül jön össze naponta a tisztikar ebédre. Dornawatrán nincs tisztimenazs. A fürdő az osztrák kincstár tulajdona, a vendéglős csak bérlő benne, ugy rendezték hát a dolgot, hogy az államtól járó élelmezési pótlék fejében ott étkezhessenek a tisztek a vendéglőben. Naponta délben, este, voltunk együtt vagy harmincan. Mindig volt egy-két vendégünk, egy-két tiszt, akik a front felől, vagy az ország belsejéből érkeztek. Egyikük egy honvédgyalogezred kapitánya, mesélte el az ebédnél egy karpáti ütközet történetét. Leirom, ahogyan elmondotta:

— Lenn táboroztunk a völgyben egy kis faluban. Napok óta esett a hó s méternyi magasan állott az országutakon. Szegény katonáink bizony sokat szenvedtek ezekben a napokban, mert az egész nyomoruságos faluban alig volt ép ház, a tiszteknek se lehetett helyet szorítani fedél alatt, a legénység meg éppen künn rekedt a hóviharos hideg éjszakában. De a katonak azért nem voltak bánatosak. Apró tüzeket gyujtottak s köpönyegükbe burkolódzva ott gubbasztottak mellettük. Éjszaka két óra tájban vagtatva jött egy ulánus es hozta a parancsot, hogy kora hajnalba támadjuk meg a szemben lévő hegyen álló oroszokat és délig keritsük birtokunkba a hegyormot.

— Az X. hegynek holnap delig feltetlenül kezeink között kell lennie . . . Igy hangzott a parancs. Kimentem a bakák közé, felkeltettem őket, odagyüjtöttem magam köré s megkérdeztem tőlük:

— Fiuk, akarjátok-e, hogy holnap mindannyian tető alatt aludjunk?

Hogy akarták-e? Azt hiszem, ennek a reményében akár a pokol kapuinak is nekimentek volna. Sötét éjszaka volt, mikor elindultunk a faluból. A tábori tüzeinket égve hagytuk, nehogy az ellenség a tüzek kialvásáról észrevegye szándékunkat. Ahogy elhagytuk a falut, a hegy aljaban hosszu láncba fejlődtünk fel. A hegyet, melyet el kellett foglalnunk, alján sürü erdő boritotta, teteje azonban, ahol az oroszok állásai voltak, kopár volt egészen. Ezen a kopár részen a hegynek volt nehéz áthatolnunk. Mindannyian jól tudtuk ezt s azzal is teljesen tisztában voltunk, hogy az itt való átkelés bizony áldozatokba fog kerülni. Megvallom egészen őszintén, hogy még mi a tisztek is ugy néztünk egymásra, hogy ugyan melyiknek kivan a masiknak holnap jó reggelt? De azért csak mentünk előre. A parancsban benne volt, hogy azt a hegyet el kell foglalnunk. A kell pedig nagy szó katonáéknál. A kell a katonának éppen olyan, mint a civilnek a muszáj. Ha valamit a katonának meg kell csinálni, hát az ellen nincsen appellata. Ha kell, hát kell s az ember megcsinálja, ha akár ott is hagyja a fogát a nagy igyekezetben.

Ahogy a hegy lábához értünk, kiadtuk a parancsot, hogy a bakák fejlődjenek rajvonalba és igyekezzenek a bokrok között a tető felé kuszva, minél tovább észrevétlennek maradni. Beszélgetni nem volt szabad, suttogva adtuk a parancsokat tovább. Meg a cigarettákat is el kellett oltani, nehogy az előőrsök észrevegyék a bokrokban fenylő szent jánosbogárkákat. Azt tudtuk, előbb-utóbb ugyis észrevesznek s nyomban megkezdik a tüzelést. De tisztában voltunk vele »hogy minél később látnak meg« annál jobb. Hát csendesen, hogy az ág se rezzenjen, kusztunk a bokrok között felfelé. Egyszerre csak néhány lövés dördült el elől. Jeladólövések voltak. Utánuk ismét mélységes csend. Meglapultunk a bokrok mellett es vártunk, hogy mi lesz? De nem történt semmi. Az első néhány lövést több nem követte. Az ellenség hát várt. Mentünk tovább előre. Lássuk medig lehet? Mar fenn voltunk az erdő aljat boritó erdő felső részén. Az oroszok nem tüzeltek. Az első bakák guggolva kibukkantak a fák közül. Az ellenséges lövészárkok körül még mindig csend van. Már azt hittük, hogy talán vissza is vonultak előlünk. Ahogy aztán a mi ezredünk zöme kibujt a fák közül, egyszerre megszólaltak az ellenséges puskák és gépfegyverek. Tizevel-huszával estek el nyomán az embereink. Vissza kellett mennünk. Nem lehetett kitartani. Szaladtunk gyorsan vissza az erdőbe, ahol legalább a fak között valamennyire fedve voltunk. Ahogy a fák közé értünk, ujra elhalt az ellenséges tüz. Vártunk egy darabig, aztán ujra kitörtünk. Megint rakeztek. Itt-ott elesett egy-egy emberünk. Nem lehetett előre jutni! Hát megint vissza az erdőbe. Már világos reggel volt. Sietnünk kellett. Kiadtuk a parancsot, hogy a bakak rakjanak le minden felesleges podgyászt a fak közé. Ha lehet, még a köpönyeget is, hogy az se akadályozza őket a szabad mozgásban. Aztán megint előre. Egy század hirtelen hasravágódva tüzelni kezdett. Mialatt ők löttek, kirohant a fák közül a masodik század is. Ott a tüzelők mögött lefeküdtek ők is és átvették az elébb érkezettek szerepét. Azok pedig, mialatt a mögöttük levők tüzeltek, ismét igyekeztek előbbre jutni. Bizony sokan elestek. De azért tizenegy órára mégis elértük az orosz árkokat. Mikor már csak száz lépésnyire voltunk tőlük, rohamra mentünk. Aztán a puska csövét kezünkbe fogva ugrottunk bele az ellenséges árokba s az agyával dolgoztunk a fegyvernek. Nem tartott tovább egy óránál: tiszta volt az árok.

Délután két óra tájban az oroszok nagy tulerővel a tulsó oldalról ugyanolyan módon igyekeztek ellenünk támadni, ahogyan mi rohantuk meg az ő állásaikat. Borzalmas harc kezdődött. Ugy tüzeltünk mindannyian, hogy a homlokunkról patakokban csurgott az izzadtság, a csuklónk pedig szinte sajgott a záravforgatástól. Az első orosz sorok elestek. Az elesettek helyét azonban nyomban mások pótolták és szüntelenül jöttek ki a bokrok kö-

zül ujabb és ujabb kuszó, csuszó csapatok. Már-már azt hittük, hogy ki kell üritenünk a reggel annyi vérrel megszerzett pozicióit. Egy-egy elszánt orosz már ott tünt fel közvetlenül a mi árkunk előtt. Igaz, hogy rögtön lelőttük, ahogy észrevettük, de egyre többen és többen bukkantak fel az árok előtt és már alig győztünk rájuk tüzelni. Fáradtak és kimerültek is voltunk s éreztük, hogy sokáig már egyiknek se birja. Igy tartott ez teljes harom óra hosszat. Akkor erősitéseket kaptunk a völgyből s ezek segitségével azután sikerült megtisztitanunk a másik hegyoldalt is. A velünk szemben álló orosz ezrednek, ahogy azóta megallapitottuk, nyolcszázötven embere esett el ebben a borzalmas harcban, melyhez hasonlóban nem volt részem az egész háboruban. Azt az embertelenséget, melyel szerencsétlen ellenfeleinket parancsnokaik a mi fegyvereink elé hajtották, azelőtt nem is tudtam volna elképzelni. Valóságos mészárszék volt az, amelybe belekergették őket. Még ma is szinte megáll az eszem, ha rágondolok, hogyan jöttek a szerencsetlenek a biztos halálba.

HIREK.

A katonák téli holmija. Budapestről irják: Ismét közeledik a tél s derék katonáink szenvedéseit a társadalomnak is enyhitenie kell. A tanulóifjuság két éven keresztül meggyőző bizonyságát adta annak, hogy a hadsereg téli holmival való ellátása érdekében nemcsak kész munkálkodni, de bámulatos eredménnyel képes is. A miniszter most körrendeletben hivta föl a nőnevelő intézeteket ujabb munkásságra, közölvén azokat a módozatokat is, amelyekkel ingyenes — kincstári — fonalhoz juthatnak, annak a reménynek kifejezése mellett, hogy a növendékek a nemes cél érdekében eredményes munkásságot fognak kifejteni, teljes tudatban a hazafias munkájuk nemcsak anyagi hanem etikai (erkölcsi) értékének.

Orosz fogságból. Angyal János győrkajári r. k. kántortanitó, korábban czelldömölki rk. osztálytanitó, Penzából értesitette hozzátartozóit, hogy orosz fogollyá lett és hogy jól érzi magát. — Schönauer Ede jánosházi lakos Luckból küldött értesitést türhető állapotáról a fogságból.

A nem állami tanitók háborus segélye. Illetékes helyről értesitenek bennünket, hogy a közokt. miniszter 126.100—916. VII. d) sz. a. rendeletben értesiti a kir. tanfelügyelőket, hogy az 1913. évi XVI. t.-c. alapján fizetéskiegészitésben részesülő községi és hitfelekezeti elemi iskoláknál működő rendes tanitók, valamint az 1913. évi XL. t.-c. alapján fizetéskiegészitésben részesülő óvónők, kik 1916. évi november hó 1-én tényleges alkalmazásban állanak, *ujabbi rendkivüli* segélyben fognak részesittetni. Az engedélyezendő segélyek gyors és akadály nélküli leendő utalványozása céljából arra hivja föl a miniszter a tanfelügyelőket, hogy az igényjogosultak névsorát adóhivatali kerületenkint külön-külön csoportositva állitsák össze és haladéktalanul terjesszék föl.

Szinház.

Örömmel látjuk, hogy Szilágyi Béla kitünő társulatát közönségünk, most már ugy látszik jobban értékeli, mert az elmult héten nemcsak telt házak, de zsufolt házak is voltak. Mi sem bizonyitja a társulat jóságát jobban, mint a közönségnek mindinkább feléje forduló érdeklődése. A kitünő társulat az elmult héten előadta: A vörös ördögöt, A nőstény ördögöt, A kisasszony férjét, Timár Lizát, Tündérlaki leányokat.

Két jutalomjátéka is volt a társulatnak Timár Liza és A tündérlaki leányok. Az első Székely Ilus és Zilahi Lajos, a másik pedig Horváth Margit jutalomjátéka.

Mindkettő a jutalmazottak szép sikerével járt, amennyiben a közönség mindegyiküket sokszor hivta a lámpák elé s hatalmas tapsokkal adta jelét osztatlan tetszésének.

Ma vasárnap 2 előadást tart a társulat: d. u. 5 órakor Az anyós szerelme és este 8 órakor Az ördög mátkája kerül szinre.

Az anyós szerelmét már irója Nagy Endre is ajánlja s azt hisszük, hogy a humor nagy mesterének darabját a társulat élvezetes előadásával teljes érvényre emeli.

Az ördög mátkáját, Géczi István kitünő népszinművet nem kell külön ajánlanunk. Megjárta az egész országot s mindenütt, ahol a szinészetet csak némileg is értő közönség van, nem egy, de több sorozatos előadással is mindig zsufolt házakat vonzott.

Külön szórakozást nyujt a társulat a felvonás közti mozival. Kitünő képek s ujdonságok kerülnek bemutatóra.

Szóval a társulat mindent elkövet a közönség igényeinek kielégitésére.

A közönségtől fuig, hogy látogatásával bebizonyitsa, hogy műizlése már odáig fejlődött, hogy a szinészet kultur-munkáját értékelni s pártfogásával honorálni tudja.

A jövő heti műsoron ismét több neves, kitünő darab szerepel, mint Mágnás Miska, Doktor ur, Lengyelvér stb.

Erdélyi menekultjeink javára folytatólagosan következő adományok folytak be: Egyházaskeszői körjegyzőség gyüjtése: Egyházaskesző 22·14 kor. Kemenesszentpéter 44·94 kor. Várkesző 41·73 kor. Összesen 108.81 kor. Jánosházai körjegyzőség gyüjtése: Karakó 25·20 kor., Nemeskeresztur 69·30 kor., Kissomlyó 50 kor., Keléd 52·40 kor., Duka 150·40 kor. Összesen 357·30 kor. Nagysimonyi körjegyzőség II. gyüjtése: Alsómesteri 142·50 kor., Felsőmesteri 45.90 kor. Összesen 188·50 kor. Nagysimonyi körjegyzőség III. gyüjtése: Nagysimonyi községben 225·40 kor. Ostffyasszonyfái körjegyzőség gyüjtése: Ostffiasszonyfa 62·20 kor., Csönge 91·10 kor. Összesen 153·30 kor. Kemeneshőgyész község gyüjtése: 65 kor. A kemenesaljai esperesi kerület papságának adománya és pedig: Pálinkás Géza esper. 20 kor., Zechmeister Viktor 20 kor., Kisfaludy Kálmán 10 kor., Baán János 10 kor., dr. Markovits Arnold 5 kor, Stranzl József 5 kor., Gaál Gergely 10 kor., Piri István 6 kor., Keleti Kálmán 3 kor. és Pintér Imre 11 kor. Összesen 100 kor. Ezen utolsó gyüjtés eredménye 1198·31 kor. Hozzáadva az eddigi gyüjtés eredményeit 8156.02 kor., összeredmény 9354·33 kor. *Göllmann pénztáros.*

Levél Amerikából. Az Amerikába kivándorolt alsóságiak, kiknek nagy része Detroit-ban a gyárakban dolgozik, *1000 koronát* küldöttek, hogy azt Pálinkás Géza plébános és Koczor Márton ág. ev. tanitó a sági hadi-árvák, özvegyek és szegények között osszák szét. A pénz már junius végén megérkezett, de a megczenzurált levél csak okt. 8-án jutott a czimzetthez, holott már május 24-én lőn feladva. A levelet Őri Pál irja az alsósági esperesnek: »Szives tudomására adom, hogy mi Alsóságról Amerikába vándoroltunk, kik itt Detroit-ban élünk, mozgalmat inditottunk, hogy szegény faluukbeli nyomorgók nélkülözésein enyhitsünk és kik szeretett szülőhazankért harcra keltek s szent ügyünkért a harc mezején elveszteztek és azok hátrahagyott özvegyein és árváin némileg is segitsünk. »Fajdalommal gondolunk mindazokra, kik hazánk igazáért nyomorékok lettek és kik életüket vesztették a harc mezején. Jól esik nekünk, ha a szegényeken csak ennyit is segithetünk. Kérjük Istent, hogy hallgassa meg sok esdeklő szavunk, hogy igaz ügyünkben ne hagyjon el bennünket. Segélje győzelemre harcban álló véreinket«. A levél végén igy ir: »Önt vagyok bátor megkérni, ha igazán részletes felvilágositást adna, hogy milyen bizalommal lehet az amerikai magyarság a háboru után, mert mi itt nagy aggodalommal várjuk a szebb jövőt szeretett Hazánknak.« Az ezen sorokban nyilatkozó haza- és szülőföld szeretetet és jószivüséget még inkább kiemeli azon körülmény, hogy a levélirót és gyüjtőt a mult télen a gyári munkában sulyos baleset életveszélybe sodorta és most maga is szegény és hogy véleménye szerint itthon a falubeliek méltatlanul bántak vele, de azért irja: »Isten áldása legyen minden szükölködőn, ki abban bizik, az nem csalatkozik«.

Katonai lóvásár. A pozsonyi katonai parancsnokság értesitése szerint a megye területén okt. 12—28 között katonai lóvásárokat rendez. Czelldömölkön okt. hó 24-én lesz. A katonai lóvásárló bizottság mindenütt *készpénzfizetés ellenében* fogja a lovakat átvenni.

Lesz cukor. Hogy Czelldömölkön lesz-e, azt még nem tudjuk, de hogy Kaposvár kifog a cukorrejtegetőkön, az már bizonyos. Az alispán nyult a dologba s kérésére egyik kaposvári pénzintézet árusztálya üzletkörét kiterjeszti Kaposvár s az egész vármegye közélelmezési cikkeinek általános biztositására. Ez a pénzintézet nemcsak nagyban, hanem kicsinyben is *árusit cukrot, sót kávét s egyéb élelmiszert.* Ezzel nem akar versenyt támasztani a kereskedőkkel, hanem csak azt akarja elérni, hogy minden fogyasztó *azt* kaphassa meg, amire *éppen* szüksége van. Meg akarja szüntetni, hogy egyes boltokban kávét, fügét, sárkefét, meg subickot is kelljen annak vásárolnia, ki egy negyedkilogramm cukrot akar venni. Persze, ha a kereskedők mindenkit vásárlási kényszer nélkül kiszolgálnak, erre a pénzintézeti detailkészletre nem lesz szükség. Addig azonban nagyszerű, üdvös és szociális gondoskodás marad ez az ujitás, mely megérdemli, hogy másutt is kövessék.

Adományok a bobai tűzkárosultak részére. Özv. Szegedy Györgyné ujabb adománya 100 K, dr. Tauber Sándor kanonok 50 K, Pintér Imre nagysitkei plébános 10 K, szőczei plébánia 2 K.

Maximális áron felül. Kovács Sándor csöngei lakos az arpa métermázsajat 42 K-ért adta el; ezért a czelldömölki szolgabiróság 10 napi elzárásra és 200 kor. pénzbüntetésre itélte, azonkivül a különbözeti összeg visszafizetésére kötelezte. — Nyoszoli József kisköcsi lakos Nagy Antal czelldömölki lakosnak 3 mm. arpát 142 koronáért adott el. A 2850/916. sz. M. E. rendelet alapjan 16 napi elzárasra, 500 kor. pénzbüntetésre, — behajthatatlanság esetén ujabbi 25 napi elzárasra itéltetett, továbbá a különbözeti 43 koronat tartozik visszatériteni.

Vadgesztenye gyüjtése. A Vörös-Kereszt Egyesület azzal a felhivással fordult a magyar társadalomhoz, hogy a vadgesztenyéket gyüjtse össze és adja át a Vörös-Kereszt egyleteknek helybeli fiókjainak, illetve választmányainak. Az egyesület ezt a felhivását most megismétli és nagyon kéri a magyar társadalom minden réteget, hogy ezt a kéréset teljesitse is, mert ez a kicsinynek látszó dolog, valójában nagy fontosságu. A Vadgesztenye Főgyüjtőhelye megtalálta a módját annak, hogy a vadgesztenyéből a káros anyagokat kivonja s ezáltal legalább részében elejét vegye a mindjobban mutatkozó állat eleség hiánynak. A mai háboru sikeres megvivása nagyon sokban attól függ, hogy tudjuk a kűedelem gazdasági részét lefolytatni. A földre lehullt és ott elpusztuló vadgesztenye tömegek a mai viszonyok között pótolhatatlan gazdasági veszteseget jelentenek reánk nézve. Különösen kéri a Vörös-Kereszt egyesület a hazafias magyar tanitóságot arra, hogy egy-egy délutánon vonuljon ki összes növendékeivel olyan helyekre, a hol vadgesztenye-fák vannak, gyüjtse össze a mar lehullt anyagot és azt szolgáltassa be az ottani Vörös-Kereszt egyleti fioknak. Ezt a kérelmet természetesen mi a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

Közel tizenöt millió pontosan 14,459.000 korona nyeremenyt sorsolnak majd ki az október 27-én kezdődő uj m. kir. osztálysorsjátékban. Sajat érdekében rendeljen egy levelezőlapon *Gorzó és Társa* szerencse-házban. Budapest, Koronaherceg-utca 9—11., legalább egy sosjegyet, hogy remenye legyen egy főnyeremenyt (600.000, 400.000, 200.000, 100.000 90.000, 80.000, 70.000, 60.000, 50.000, stb. koronat) nyerni. *„A ki mer, az nyer"!*

Háborus mondások: »Ellenségeink karörvendő vagyat miért hizlalnók olyatén bajok fölsorolásával, melyek egyebiránt önaluk is megvannak. Ahogyan Hindenburg klasszikus tömörséggel mondta, ha nálunk esik az eső, odaát esik. És nemcsak a tuzvonalakban, hanem a frontok mögött is meg kell érezni, hogy haboru van! Szenvednünk kell és kitartanunk kell. . .« — »A haborus kavarodás sok mindenféle besurrano visszaéléseknek tag kaput nyitott. Lelketlen kufárok, önző, kizsákmányoló üzleteket csinálnak a közönség rovására és megsarcolására. De ez igy van minden hadviselő allamban. Csekely vigasztalás, de igy van. A kormany ezek ellen kiadta a maga rendeleteit, melyiket többé-kevesebbé végre is hajta a közigazgatás. De utóvégre minden patkányt, minden hiénát agyonütni nem lehet. Ezeknek megvannak a maguk titkos alagutjaik.« — »A kivételes idők kivételes bajokat zuditottak rank és meg ha nagyobbak jönnének is ránk, azokat is el kell viselnünk kivételes türelemmel.«

Lesz zsemlye. Ha rágondolunk a zsemlyére, szinte a nyalunk folyik utána. De regen is ettünk! — Most — mint értesülünk — a napokban rendelet fog megjelenni, mely megengedi a zsemlye-sütest. — Csak aztan attól tartunk, hogy amilyen kicsi lesz a zsemlye, olyan nagy lesz az ára! . .

Adományok a sebesült katonák részére. A czelldömölki Vöröskereszt-kórház és vasuti üditő-allomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Klaffl Gyula naponta 10 üveg szódavíz, Gyömörey György (Inta) naponta 2 liter tej, Pfeiffer Ottóne (Vönöczk) 20 korona sörre, Hanzsér Elek (Alsósag) a sebesült katonáknak must, Stauffer testvérek (Répczelak) 4 kg. sajt, Szőgyeny grófnő összes katonaknak must, Hónigné összes katonaknak must, Csákany János (Adorjánháza) 1 par csirke, Balassa Jenőné összes katonáknak szőlő, Nunkovits Dénes (Magyargencs) 4 zsak burgonya, Reindl István, 14 drb. káposzta, 5 kg. bab, Deuts Gyuláne, 30 korona. Az üditő részere a kenyeret Wallenstein Károlyné volt szives sütetni.

Eltüntek kutatása az ellenséges fogoly táborban. A *„Katona-Nyomozó Jegyzék"*, mely a Magyar Vörös Kereszt Egylet budapesti Tudósító Irodaja vezetőinek: *Batthyány Lajos gróf és Hadik-Barkóczy Endre* gróf kiadasban jelenik meg, mar kutatasai során is jelentős eredményeket ért el. Sok olyan eltünt katona sorsara derített világosságot, akinek személyét illetőleg a hivatalos nyomozás holt pontra jutott. A szerkesztőségnek legujabban sikerült biztositania a wieni Gemeinsames Zentralnachweisebureau utján, hogy a *Katona-Nyomozó Jegyzék minden száma az ellenséges fogolytáborokba is el jusson* s ezzel ujabb lehetőséget nyitott arra, hogy kutatasai meg eredményesebbek legyenek. A Katona-Nyomozó Jegyzéket *B. Virágh Géza* szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Vaczi u. 38, I. em., ahol a Katona-Nyomozó Jegyzék közlési feltételei és minden egyéb felvilagositas megtudható.

Utazási kedvezmény a beteg katonák hozzátartozóinak. A kereskedelmi miniszter értesitette az államvasutakat, hogy az osztrák-magyar monarchiában ápolt beteg illetve sebesült katonák hozzatartozóinak a beteg meglátogatását célzó utazásuk alkalmával 50 szazalékos dijmérséklést engedélyez. Hozzátartozóknak a szülők, gyermekek, feleség és nőtestvérek tekintetnek.

A kukorica uj árszabályozása. A hivatalos lap rendeletet közöl a kukoricakészletek fölhasználásáról. A rendelet legfontosabb része, hogy morzsolt tengeri arát 34—41 K-ban a csutka árát 8—10 K-ban allapitja meg, ezenkivül a rekviralas alkalmával 6 K preiumot is engedélmez. A még nem teljesitett elővételeket a rendelet érvényteleniti. A termelő készletből annyit, amennyi sajat házi és gazdasági szükségleteinek megfelel, szabadon fölhasználhat. Gazdasági szükséglet cimén a természetben kiszolgáltatott járandóságok, a vetőmag és az állatállomanynak egyéb termenyekkel vagy termékekkel nem fedezhető szükséglete vehető számitásba. A termelő készletfölöslegét csak annak adhatja el, aki vásárló engedélmet nyert. A tengeri maximális ara a következő: Közönséges tengeri csöves allapotban, 26—32·30 K, morzsolt állapotban 34·50—38 K, fajtengeri csöves állapotban 58·10—34·80 K, morzsolt állapotban 37·50—41 korona.

Két darab
divatos
cserépkályha
azonnal olcsón
eladó.
Bővebb értesitést ad lapunk szerkesztősége.

Kemenesaljai Közg. Hitelbank
Részvénytársaság Czelldömölk.

Az Osztrak-Magyar Bank mellékhelye.
Első Magyar Általános Biztositó Társaság kerületi-főügynöksége.

Betéteket elfogadunk: betétkönyvre és folyószámlára.
Kölcsönöket nyujtunk: értékpapirokra.
Folyoszamlát nyitunk megfelelő biztositékra.
Váltókat leszámitolunk előnyös kamatláb mellett.
Értékpapirokat és külföldi pénzeket veszünk és eladunk.
Jelzálog-kölcsönöket folyósitunk.
Pénzbeszedéseket és kifizetéseket eszközlünk.
Bevaltunk szelvénye[illegible]
Sorsjegyek biztositását árfolyam-vesztesége ellen elfogadjuk.
Osztály-sorsjegyeket eladunk.
Megőrzés végett átveszünk mindennemű értekeket.
Óvadék-célokra értékpapirokat biztositék mellett kölcsönzünk.
Elfogadunk: tűz, élet és jég biztositásokat az Első Magy. Ált. Bizt. társaság részére.
Gazdasagi cikkek beszerzését jutányosan eszközöljük.
A Banküzlet körébe tartozó mindennemű megbizast elfogadunk.
Intezetünk kebelében működő **-Önsegélyző Hitel-Szövetkezet-** kényelmes heti visszafizetésre jutányos kölcsönöket nyujt.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Lang Kálmán
gépraktára Czelldömölkön
-Gayer-féle ház.

Nagy választék mindennemű
gazdasági gépekben.
Vetőgépek, ekék,
gazdasági kellékek
minden időben jutányos áron beszerezhetők.
Kitünő gyártmányu
kerékpárok
nagy választékban.
Henger- és gépolaj
állandóan raktáron.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Czelldömölk.